

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Факультет програмної інженерії та бізнесу

Кафедра економіки та публічного управління

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

магістра
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: **«РОЗВИТОК ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА В СУЧАСНОМУ
СУСПІЛЬСТВІ З УРАХУВАННЯМ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ»**

ХАІ.601.6-96пуа/2.25О.281.12338231 ПЗ

Виконав: здобувач 2 курсу групи б-96пуа/2

Спеціальність 281 «Публічне управління та
адміністрування

(код та найменування)

Освітньо-професійна програма:

«Управління та адміністрування регіональних
економічних систем»

(найменування)

Майстрок М.М.

(прізвище й ініціали здобувача)

Керівник: Дегтяр А.О.

(прізвище й ініціали)

Рецензент: Дзюндзюк В.Б.

(прізвище й ініціали)

Харків – 2026 року

**Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»**

Факультет програмної інженерії та бізнесу

(повне найменування)

Кафедра економіки та публічного управління

(повне найменування)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(найменування)

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

(код та найменування)

Освітня програма «Управління та адміністрування регіональних економічних систем»

(найменування)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Вікторія ШВЕДУН

(ім'я та прізвище)

«25» вересня 2025р.

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Майструка Миколи Миколайовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема кваліфікаційної роботи

**РОЗВИТОК ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ З
УРАХУВАННЯМ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ**

1. Керівник кваліфікаційної роботи: Дегтяр А.О., д-р. наук держ. упр., професор
затверджені наказом Університету «17» листопада 2025 року 1773-уч.
2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи « 0 6 » лютого 2026 року
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи: чинне законодавство, матеріали
виробничої практики, періодична література, статистичні дані, інші джерела.
4. Зміст пояснювальної записки: теоретичні засади розвитку політичного лідерства
в умовах гібридних загроз, практичні аспекти розвитку політичного лідерства в
умовах гібридних загроз, основні напрямки розвитку політичного лідерства в
сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз.
5. Перелік графічного матеріалу: Презентація кваліфікаційної роботи в Power
Point

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Основний	Дегтяр А.О., професор каф. 601	20.10.2025	06.02.2026

Нормоконтроль Дегтяр А.О. «28» січня 2026 р.
(підпис) (ініціали та прізвище)

6. Дата видачі завдання «20» жовтня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.	Дослідження основних літературних джерел з теми кваліфікаційної роботи	27.10.2025 - 16.11.2025	виконано
2.	Розділ 1 Теоретичні засади розвитку політичного лідерства в умовах гібридних загроз	17.11.2025 – 30.11.2025	виконано
3.	Розділ 2 Практичні аспекти розвитку політичного лідерства в умовах гібридних загроз	01.12.2025 – 21.12.2025	виконано
4.	Розділ 3 Основні напрямки розвитку політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз	22.12.2025 – 18.01.2026	виконано
5.	Висновки	19.01.2026	виконано
6.	Оформлення пояснювальної записки	20.01.2026 – 22.01.2026	виконано
7.	Оформлення графічного матеріалу	23.01.2025– 27.01.2025	виконано
8.	Нормоконтроль та перевірка на плагіат	28.01.2026 – 29.01.2026	виконано
9.	Одержання відгуку керівника та рецензії	30.01.2026 – 31.01.2026	виконано
10.	Підготовка до передзахисту та передзахист	01.02.2025 – 06.02.2026	виконано
11	Підготовка до захисту	07.02.2026 – 16.02.2026	виконано

Здобувач

(підпис)

Микола МАЙСТРУК

(ім'я та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Андрій ДЕГТЯР

(ім'я та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра: 79 с., 3 таблиці, 72 джерел.

Тема кваліфікаційної роботи «Розвиток політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз»

Об'єкт дослідження – політичне лідерство.

Предмет дослідження – розвиток політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз.

Метою магістерської роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних заходів щодо розвитку політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз.

В першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто історичні корені політичних уявлень про лідерство та основні теоретичні концепції політичного лідерства. **В другому розділі** кваліфікаційної досліджено сучасний простір політичного лідерства, та проведено аналіз політичного лідерства в умовах гібридних загроз. **В третьому розділі** описано розвиток лідерських функцій невіддільних і управлінських еліт та розвиток регіональної політичної еліти.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною базою дисертаційного дослідження було використання принципів детермінізму та історизму; методів системного структурно-динамічного аналізу, порівняльної ретроспекції; теоретичного моделювання, комплексного аналізу фактів, феноменів та динаміки суспільно-політичних процесів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що в роботі комплексно і послідовно розкриваються актуальні проблеми розвитку політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз. Отримані результати можуть бути використані в практичній діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, політичних партій, громадських організацій, навчальних закладів, наукових установ тощо.

ABSTRACT

Master's qualification work: 79 p., 3 tables, 72 sources.

The topic of the qualification work "Development of political leadership in modern society taking into account hybrid threats"

The object of research is political leadership.

The subject of research is the development of political leadership in modern society taking into account hybrid threats.

The purpose of the master's work is the theoretical justification and development of practical measures for the development of political leadership in modern society taking into account hybrid threats.

The first section of the qualification work examines the historical roots of political ideas about leadership and the main theoretical concepts of political leadership. ***The second section*** of the qualification work examines the modern space of political leadership, and an analysis of political leadership in conditions of hybrid threats is conducted. ***The third section*** describes the development of leadership functions of non-governmental and managerial elites and the development of regional political elites.

Research methods. The theoretical and methodological basis of the dissertation research was the use of the principles of determinism and historicism; methods of systemic structural-dynamic analysis, comparative retrospection; theoretical modeling, complex analysis of facts, phenomena and dynamics of socio-political processes.

The practical significance of the results obtained lies in the fact that the work comprehensively and consistently reveals the current problems of the development of political leadership in modern society, taking into account hybrid threats. The results obtained can be used in the practical activities of state authorities and local governments, political parties, public organizations, educational institutions, scientific institutions, etc.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ	9
1.1. Історичні корені політичних уявлень про лідерство.....	9
1.2. Основні теоретичні концепції політичного лідерства	16
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ	33
2.1. Сучасний простір політичного лідерства.....	33
2.2. Політичне лідерство в умовах гібридних загроз	42
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ З УРАХУВАННЯМ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ	52
3.1. Розвиток лідерських функцій невіддільних і управлінських еліт	52
3.2. Розвиток регіональної політичної еліти	61
ВИСНОВКИ.....	72
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	75

ВСТУП

Актуальність теми. Політичний устрій тієї чи іншої держави вже з давніх часів перебував у центрі уваги видатних мислителів. При цьому стрижневим питанням так чи інакше був аналіз взаємовідносин народних мас і влади. Треба, однак, відразу відмітити фундаментальну асиметрію щодо різної уваги класиків до понять влада і маси.

Беззаперечно більше уваги на протязі всієї історії публічного управління аж до першої половини XX століття приділялося владі, персоніфікованій у обличчі вождів, монархів, політичних лідерів, еліти. Маса частіше за все займала місце і роль “обставини”, з якою треба у тій чи іншій мірі “рахуватися”. Саме з цієї причини демократія як така залишалася у якості такого собі епіфеномену. Безліч разів називана, демократія (народовладдя) так по суті і не піднялась до рівня предмету спеціального дослідження. Додамо, що загальна теорія демократії залишається нерозробленою і сьогодні. Існуючи окремі часткові теоретичні узагальнення частіше за все знаходяться під впливом конкретних політичних ситуацій, існуючих на даний час державних політичних пріоритетів тощо.

Із такої причини залишається нерозробленою теорія політичного лідерства. Набагато ретельніше розроблена система філософсько-політичних уявлень про політичного лідера. Здавалося б, залишається зробити ще один останній крок до розкриття проблеми політичного лідерства, однак, методологія питання потребує розгляду даної проблеми як похідної у межах парадигми “народ – влада”. Відтак, обрана тема магістерської роботи є безумовно актуальною і своєчасною.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних заходів щодо розвитку політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз.

Для досягнення мети було визначено такі завдання дослідження:

- визначити теоретичні засади розвитку політичного лідерства;
- проаналізувати сучасний стан і проблеми розвитку політичного лідерства в Україні;
- виявити причини, що впливають на розвиток політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз;
- запропонувати напрями розвитку політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз.

Об'єкт дослідження – політичне лідерство.

Предмет дослідження – розвиток політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною базою дисертаційного дослідження було використання принципів детермінізму та історизму; методів системного структурно-динамічного аналізу, порівняльної ретроспекції; теоретичного моделювання, комплексного аналізу фактів, феноменів та динаміки суспільно-політичних процесів.

Основними експериментальними методами були міждисциплінарні методи експертної оцінки, шкалювання, а також спеціальні методи контент-аналізу та факторного аналізу.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що в роботі комплексно і послідовно розкриваються актуальні проблеми розвитку політичного лідерства в сучасному суспільстві з урахуванням гібридних загроз. Отримані результати можуть бути використані в практичній діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, політичних партій, громадських організацій, навчальних закладів, наукових установ тощо.